

11052023
Šifra: 13-Pr-11
Verzija: 1.0

PRAVILNIK

Kategorizacija klijenata Službe za brokersko dilerske poslove NLB
Komercijalne banke AD Beograd

Organizacioni oblik vlasnik akta	Sektor za globalna tržišta i kastodi poslove
---	--

SADRŽAJ	STRANA
OPŠTE ODREDBE.....	3
VRSTE KLIJENATA.....	3
PROFESIONALNI INVESTITOR.....	4
MALI INVESTITOR.....	5
KVALIFIKOVANI INVESTITORI.....	6
NAČIN PRUŽANJA USLUGA ODREĐENIM PROFESIONALNIM INVESTITORIMA.....	6
INFORMISANJE.....	7
ZAVRŠNE ODREDBE.....	8

IZVRŠNI ODBOR .

Broj: IO-68-2022
Delovodni broj: 1018/IO
Beograd, 28.12.2022 godine

Na osnovu člana 191. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“, br. 129/2021, u daljem tekstu: ZTK) i članova 7-11. Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga („Sl. glasnik RS“, br. 77/2022), Izvršni odbor u skladu sa članom 30. Statuta NLB Komercijalne banke AD Beograd, je dana 28.12.2022. godine usvojio:

PRAVILNIK KATEGORIZACIJA KLIJENATA SLUŽBE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE NLB KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U skladu sa ZTK, Pravilima i procedurama poslovanja Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd, ovim Pravilnikom o kategorizaciji klijenata Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se uslovi razvrstavanja klijenata u kategorije klijenata, način pružanja usluga pojedinim kategorijama klijenata, stepen zaštite svake kategorije klijenata, obaveštavanje klijenata, proceduru promene kategorije i ostala pitanja u skladu sa relevantnim propisima.

Član 2.

Banka je dužna da svakog klijenta, putem trajnog nosača podataka, obavesti o:

- 1) kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
- 2) nivou zaštite interesa koji će mu biti pružen;
- 3) mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

Član 3.

Kada Banka utvrdi da neki klijent više ne pripada kategoriji u koju je razvrstan dužna je da preduzme odgovarajuće mere radi promene kategorije klijenta propisane ovim Pravilnikom.

VRSTE KLIJENATA

Član 4.

Banka je dužna da, pre pružanja usluge, klijenta razvrsta u kategoriju profesionalnih ili malih investitora.

Kategorizaciju iz stava 1. ovog člana, Banka sprovodi saglasno odredbama ZTKa i internim pravilima i procedurama Banke, a na osnovu informacija koje su mu dostupne u vezi sa klijentovim:

- 1) investicionim ciljevima;
- 2) znanjem i iskustvom;
- 3) finansijskom pozicijom.

PROFESIONALNI INVESTITOR

Ćlan 5.

Profesionalnim investitorom u vezi sa svim investicionim uslugama i aktivnostima i finansijskim instrumentima, smatraju se:

- 1) lica koja podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora kako bi poslovala na finansijskom tržištu, uključujući:
 - (1) kreditne institucije;
 - (2) investiciona društva;
 - (3) druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora;
 - (4) društva za osiguranje;
 - (5) institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje;
 - (6) dobrovoljni penzijski fondovi i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima;
 - (7) dileri robe i robnih derivata;
 - (8) drugi institucionalni investitori;
 - (9) drugi investitori koji se smatraju profesionalnim u skladu sa propisima EU;
- 2) pravna lica koja ispunjavaju najmanje dva od sledećih uslova:
 - (1) ukupna imovina iznosi najmanje 20.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - (2) godišnji poslovni prihod iznosi najmanje 40.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - (3) sopstveni kapital u iznosu od najmanje 2.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) Republika Srbija, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, Narodna banka Srbije i centralne banke drugih država, međunarodne i nadsacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i druge, slične, međunarodne organizacije;
- 4) drugi institucionalni investitori čija je glavna delatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući lica koji se bave sekjuritizacijom sredstava, ili drugim transakcijama finansiranja.

Banka može licu iz stava 1. ovog ćlana, na njegov zahtev, omogućiti tretman sa višim nivoom zaštite, odnosno tretman koji imaju ostali klijenti koji nisu profesionalni investitori.

Profesionalni investitori su dužni da Banku blagovremeno obavestavaju o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu kategorije klijenta.

Ćlan 6.

Kada je klijent profesionalni investitor, Banka je dužna da ga, pre pružanja usluge, a na osnovu informacija o klijentu koje su Banci dostupne, obavesti da se smatra profesionalnim investitorom i da će biti tretiran kao takav, ukoliko se Banka i klijent ne sporazumeju drugačije.

Banka je dužna da obavesti profesionalnog investitora o mogućnosti izmene dogovorenih uslova kako bi obezbedio viši nivo zaštite svojih interesa, s tim što je odgovornost na ovom klijentu da zatraži viši nivo zaštite svojih interesa kada smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima svojstvenim nekoj investiciji.

Viši nivo zaštite interesa se obavezno pruža kada Banka sa profesionalnim investitorom zaključi ugovor u pisanoj formi, kojim se precizira da profesionalni investitor ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, a takav ugovor mora jasno da odredi da li se odnosi na jednu ili više usluga, odnosno transakcija ili na jedan ili više vrsta proizvoda odnosno transakcija.

Član 7.

Banka može postupati sa klijentima koji nisu navedeni u članu 5. ovog Pravilnika kao sa profesionalnim investitorima, na njihov zahtev, na osnovu odgovarajuće procene znanja i iskustva klijenta koju je preduzela Banka, a koja pruža razumnu sigurnost da je klijent sposoban da donosi sopstvene investicione odluke i razume povezane rizike, s obzirom na prirodu predviđene finansijske transakcije ili usluge.

Procena iz stava 1. ovog člana uključuje proveru da li profesionalni investitor ispunjava najmanje dva od sledećih kriterijuma:

- 1) investitor je izvršio transakcije značajnog obima na relevantnim tržištima, uz prosečnu učestalost od najmanje deset transakcija po kvartalu u toku poslednja četiri kvartala;
- 2) veličina finansijskog portfolija klijenta, koji obuhvata i gotovinske depozite i finansijske instrumente, prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje predviđenih finansijskih transakcija ili usluga.

Kada su u pitanju pravna lica koja ne ispunjavaju uslove iz člana 5 stav 1. tačka 2) ovog Pravilnika, lice čije se znanje i sposobnosti procenjuju je lice koje je ovlašćeno da vrši finansijske transakcije u ime tog pravnog lica.

Klijenti koji su tretirani kao profesionalni investitori na lični zahtev mogu se odreći višeg nivoa zaštite koju podrazumeva njihov status u skladu sa sledećom procedurom:

- 1) klijent u pisanom obliku obaveštava Banku da želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, u odnosu na sve ili na neku pojedinačnu investicionu uslugu, odnosno transakciju ili za određenu vrstu transakcije, odnosno proizvoda;
- 2) Banka je dužna da nedvosmisleno i u pisanoj formi upozori profesionalnog investitora o zaštiti interesa i pravu na obeštećenje, koje ovim putem gubi ;
- 3) profesionalni investitor je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka zaštite.

Pre nego što usvoji zahtev klijenta za odricanje od višeg nivoa zaštite, Banka preduzima sve razumne mere kako bi osiguralo da klijent koji zahteva da bude tretiran kao profesionalni investitor ispunjava za to propisane uslove.

MALI INVESTITOR

Član 8.

Malim investitorima se smatraju svi klijenti Banke koji nisu razvrstani u kategoriju profesionalnog investitora.

Član 9.

Mali investitor koji želi da bude tretiran kao profesionalni investitor može pisanim putem da zatraži od Banke niži nivo zaštite svojih interesa u odnosu na sve ili pojedinačnu uslugu, vrstu transakcije, odnosno finansijski instrument.

U slučaju zahteva iz stava 1. ovog člana:

- 1) Banka je dužna da:
 - nedvosmisleno i pisanim putem upozori klijenta o smanjenju zaštite njegovih interesa i gubitku prava na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora,
 - proceni da li klijent poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima,

- sa klijentom ili zaključi ugovor u pisanoj formi, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, odnosno transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent želi da bude tretiran kao profesionalni klijent ili da odbije da klijentu prizna status profesionalnog investitora;
- 2) klijent je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka nivoa zaštite.

Procena iz stava 2. tačka 1. alineja 2. ovog člana podrazumeva da klijent ispunjava najmanje dva od sledećih uslova:

- 1) investitor je izvršio transakcije na finansijskim tržištima uz prosečnu učestalost od najmanje 10 transakcija po kvartalu u toku poslednje godine i u vrednosti od 50.000 evra kvartalno;
- 2) veličina portfolija finansijskih instrumenata, uključujući i novac, investitora prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje ulaganja u hartije od vrednosti.

Finansijskim tržištima iz stava 3. tačka 1. ovog člana se smatraju tržišta na kojima se trguje finansijskim instrumentima za koje klijent želi status profesionalnog investitora.

KVALIFIKOVANI INVESTITORI

Član 10.

Kvalifikovani investitori u smislu Glave IV ZTK, lica ili subjekti navedeni u članu 192. stav 1. tač. 1)-4) ZTK, i lica ili subjekti koji se na sopstveni zahtev, tretiraju kao profesionalni investitori u skladu sa članom 193. ZTK, ili su priznati kao određeni profesionalni investitori u skladu sa članom 194. ZTK, ukoliko nisu zaključili ugovor o statusu malog investitora u skladu sa članom 192. stav 5. ZTK.

Radi primene prvog stava ovog člana, Banka će na zahtev izdavaoca saopštiti kategorizaciju svojih klijenata izdavaocu, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka.

NAČIN PRUŽANJA USLUGA ODREĐENIM PROFESIONALNIM INVESTITORIMA

Član 11.

Određeni profesionalni investitori, u smislu ovog člana Pravilnika, uključuju investiciona društva, kreditne institucije, društva za osiguranje, UCITS fondove i njihova društva za upravljanje, druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora u skladu sa zakonima Republike Srbije, nacionalne vlade i njihove kancelarije, uključujući javne organe koji se bave javnim dugom na nacionalnom nivou, centralne banke i nadnacionalne organizacije (u daljem tekstu: „**određeni profesionalni investitori**“).

Banka može da inicira transakcije ili stupa u transakcije sa određenim profesionalnim investitorima, a da pri tome nije obavezno da ispunjava uslove iz člana 177, člana 179. stav 1. i st. 5-17, člana 180, člana 181. st. 1. i 6, člana 186. i člana 187. st. 3-5. ZTK u pogledu ovih transakcija ili dodatnih usluga direktno povezanih sa ovim transakcijama.

U odnosu sa određenim profesionalnim klijentima, Banka postupa pošteno, pravično i profesionalno, i komunicira na pošten, jasan i neobmanjujući način, uzimajući u obzir prirodu određenog profesionalnog investitora i njegove delatnosti.

Status određenog profesionalnog investitora iz stava 1. ovog člana ne isključuje pravo tih lica da zahtevaju, bilo uopšteno ili za svaku transakciju posebno, da budu tretirani kao investitori čije se poslovanje sa Bankom uređuje u skladu sa čl. 177, 179, 180, 181, 182, 186. i 187. ZTK.

U slučaju transakcije kada se određeni profesionalni investitori nalaze u drugim jurisdikcijama koje nisu Republika Srbija, Banka priznaje status drugog privrednog subjekta, kako je uređeno propisima države članice u kojoj je društvo osnovano.

Kada Banka zaključuje transakcije u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana sa takvim klijentima, od potencijalnog određenog profesionalnog investitora dužno je da dobije saglasnost da se sa njim postupa kao sa određenim profesionalnim investitorom. Banka može tu saglasnost da dobije bilo u vidu uopštenog ugovora ili saglasnost može biti data za svaku pojedinačnu transakciju.

Banka može tretirati kao određene profesionalne investitore subjekte iz trećih država ukoliko su istovetni kategorijama subjekata iz st. 3. i 4. ovog člana.

Banka, takođe može da tretira kao određene profesionalne investitore subjekte iz trećih država, u skladu sa st. 5. i 6. ovog člana, pod istim uslovima i kriterijumima koji su utvrđeni u st. 5. i 6. ovog člana Pravilnika.

INFORMISANJE

Član 12.

Sve informacije, uključujući i marketinške, koje Banka upućuje malim ili profesionalnim investitorima i potencijalnim klijentima, ili koje distribuiraju na način da je izvesno da će ih primiti postojeći ili potencijalni mali ili profesionalni investitori moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu, a marketinški materijal mora biti jasno označen kao takav.

Informacije iz stava 1. ovog člana:

- 1) sadrže poslovno ime i sedište Banke;
- 2) veličina slova pri navođenju relevantnih rizika u informacijama mora biti barem jednaka veličini slova koja se pretežno upotrebljava za pružene informacije, a izgledom stranice osigurava se da je takvo navođenje istaknuto;
- 3) moraju biti dovoljne i prikazane tako da će ih verovatno razumeti prosečan klijent ili potencijalni klijent kome su one upućene ili koji će ih verovatno primiti;
- 4) ne smeju sakrivati, umanjivati niti prikrivati važne pojedinosti, navode ili upozorenja;
- 5) dosledno su predstavljene na istom jeziku u svim oblicima informacija i marketinških materijala koji se dostavljaju svakom klijentu, osim ako klijent pristane na to da informacije prima na više od jednog jezika;
- 6) ažurirane su i relevantne za korišćena sredstva komunikacije;
- 7) ne smeju da sadrže naziv nekog nadležnog organa na način koji bi navodio ili sugerisao odobravanje instrumenta ili usluge Banke od strane tog organa.

Član 13.

Banka obaveštava nove i postojeće klijente da je Banka, prema uslovima ZTK, izvršila ponovnu kategorizaciju klijenata na male investitore, profesionalne investitore ili određene profesionalne investitore u skladu s ZTK.

Postojeće klijente Banka obaveštava samo u slučaju da je prilikom vršenja ponovne kategorizacije došlo do promene kategorije u koju je klijent prethodno bio razvrstan.

Banka obaveštava klijente na trajnom nosaču podataka o svakom pravu klijenta da zatraži drugačiju kategorizaciju i o svim ograničenjima u vezi s nivoom zaštite klijenta koje bi drugačija kategorizacija podrazumevala.

Banka može, na vlastitu inicijativu ili na zahtev klijenta, postupati sa tim klijentom na jedan od sledećih načina:

- 1) kao s profesionalnim ili malim investitorom ako bi se taj klijent mogao inače klasifikovati kao određeni profesionalni investitor;
- 2) kao s malim investitorom ako se taj klijent smatra profesionalnim investitorom.

Član 14.

Obaveza Banke je da malom investitoru uruči obrazac Osnovne informacije o sistemu za zaštitu malog investitora koji predstavlja Prilog 4. Pravilnika o zaštiti malih investitora Agencije za osiguranje depozita i to:

- postojećim klijentima u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o zaštiti malih investitora i
- novim klijentima prilikom zaključenja ugovora;

Mali investitor potpisuje izjavu koja je sastavni deo obrasca iz stava 1. ovog člana.

Obrazac iz stava 1. ovog člana potpisuje se u dva primerka, od kojih se jedan predaje malom investitoru, a drugi zadržava Banka.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

Pravilnik počinje da se primenjuju nakon dobijanja neophodnih regulatornih odobrenja, osmog dana od dana objave na internet stranici Banke.

IZVRŠNI ODBOR